

Socialdepartementet
Socialförsäkringsenheten
S2022/01754

Rädda Barnens remissvar på förslag tillfälligt tilläggsbidrag till barnfamiljer inom bostadsbidraget med anledning av ökade levnadsomkostnader

Inledning

Rädda Barnen har tagit del av remissen med förslag om ett tillfälligt tilläggsbidrag till barnfamiljer med anledning av ökade levnadsomkostnader och välkomnar förslaget, som kommer att utgöra ett viktigt stöd för barnfamiljer med låg inkomst. Som det står i remissen har många hushåll fått, eller riskerar att få, ökade kostnader för bland annat el, drivmedel och livsmedel som en följd av händelserna i Sveriges närområde. I vår senaste barnfattighedsrapport noterade vi en mycket försiktig minskning av barnfattigdom, men vi såg också att skillnaderna mellan barnfamiljer som har det bra ekonomiskt fortsatt ökade i jämförelse med barnfamiljer som har en kärv ekonomi. Den grupp som stack ut mest var barn till en ensamstående utlandsfödd förälder. Barnen till dem löper nästan 50 procents risk att någon gång under ett år inte klara basala kostnader.

Rädda Barnen har länge arbetat med barn som lever i ekonomisk utsatthet. Både genom verksamheter i bostadsområden där många lever i socioekonomisk utsatthet och genom arbete som riktar sig mer generellt till barn och familjer som lever i en socioekonomiskt utsatt situation. Rädda Barnen anser att det behövs en långsiktig ambition gällande åtgärder mot barnfattigdom. Bland annat behövs det fler familjepolitiska satsningar för att säkerställa varje barns rätt till goda uppväxtvillkor.¹

Synpunkter från Rädda Barnen

Rädda Barnen tillstyrker regeringens förslag angående stöd till barnfamiljer med låg inkomst i form av ett utökat bostadsbidrag. Rädda Barnen vill dock i detta sammanhang framföra synpunkter med anledning av regeringens förslag.

4.5 Konsekvenser för barn

Regeringens förslag om bostadsbidrag når inte i tillräcklig utsträckning de barn som lever utan en fast bostad. Dels har de endast rätt att söka en del av bostadsbidraget, dels är kännedomen för låg både bland familjer och bland medarbetare på myndigheter om möjligheten att söka en del av bostadsbidraget, utan att ha en stadigvarande bostad. Vi anser att barn utan stadigvarande bostad även i detta avseende, i strid med artikel 26 i FN:s konvention om barnets rättigheter, riskerar att inte få sin rätt till social trygghet tillgodosedd.

Behov av permanenta familjepolitiska reformer för barnfamiljer med låg inkomst

I Rädda Barnens rapport *Välfärd inte för alla*² från juni 2019 redovisas ekonomisk utsatthet bland barn och deras familjer på nationell nivå. Inkomstjämligheten bland hushållen har rent allmänt sett ökat i Sverige under en lång följd av år.³ Rapporten visar att den ekonomiska familjepolitiken i allt lägre grad förmår lyfta barnfamiljer över EU:s fattighedsnivå. Även Försäkringskassans senaste socialförsäkringsrapporter visar att den ekonomiska familjepolitiken i allt lägre utsträckning lever upp till sina övergripande mål om

¹ Artikel 26 i barnkonventionen om barns rätt till social trygghet samt artikel 27 i barnkonventionen om skälig levnadsstandard

² <https://press.raddabarnen.se/documents/rapport-vaelfaerd-inte-foer-alla-88525>

³ Rapport – Barnhushållens ekonomi – resultatindikatorer för den ekonomiska familjepolitiken 2021 Försäkringskassans sidan 15

fattigdomsreducering och minskade skillnader mellan hushåll, sett över en längre tid.⁴ Barn i familjer som uppbär försörjningsstöd, och därmed tillhör de allra mest ekonomiskt utsatta grupperna, faller dessutom helt utanför eventuella höjningar inom ramen för de stöd som försäkringskassan administrerar. Detta gäller även för barn vars familj är beroende av dagersättning inom ramen för LMA och barn utan papper. Dessa barn är särskilt beroende av att Sverige lever upp till, i högsta grad, såväl FN:s konvention om barnets rättigheter som den europeiska barngarantin som båda omfattar även denna grupp av barn.

Av regeringens förslag framgår att tilläggsbidraget till barnfamiljer bedöms utgöra ett stöd av extraordinär karaktär och därför lämnas under en begränsad tidsperiod. Åtgärder för detta syfte kommer att vara fortsatt relevanta även efter den 31 december 2022. Rädda Barnens slutsatser i olika rapporter är att de familjepolitiska insatserna allt sämre förmår att leva upp till de officiella målsättningarna som Sverige åtagit sig att leva upp till, om alla barns rätt att växa upp under ekonomiskt rimliga villkor. Barnkonventionen är nu sedan drygt två år svensk lag. Rädda Barnen välkomnar därför, på ett övergripande plan, förslag som presenteras i SOU 2021:101 som syftar till mer träffsäkra familjepolitiska insatser.

Barn i hemlöshet

Socialstyrelsen gjorde en grov uppskattning i en kartläggning från 2017 att runt 10 500–15 000 barn levde i någon form av hemlöshet.⁵ Enligt Kronofogden ökar antalet barn som berörs av vräkningar, trots att barnkonventionen gäller som lag.⁶ Rädda Barnen har under flera års tid lyft de problem som uppstår för barn som växer upp under otrygga boendeförhållanden. I Rädda Barnens rapport ”En plats att kalla hemma: barnfamiljer i bostadskrisens skugga”⁷ belyste vi dessa problem ytterligare. I rapporten konstaterade vi att det finns ett starkt samband mellan fattigdom och osäkra boendeförhållanden, samt att denna problematik leder till ökade risker att barn inte får andra rättigheter tillgodosedda på lämpliga sätt. Många bostadslösa familjer nekas hjälp av socialtjänsten eller undviker att söka hjälp av olika orsaker. Dessa familjer hyr ofta rum eller lägenheter på den svarta bostadsmarknaden eller bor hos släktingar eller vänner. Detta ökar risken för att man flyttar ofta, saknar en stadigvarande adress och inte kan tillgodogöra sig familjepolitiska stöd, som bostadsbidrag.

Rädda Barnen anser, som vi framförde i vårt remissvar om tillfällig höjning av bostadsbidraget såväl 2020 som 2021, att det är oerhört angeläget att det görs en kartläggning av barn i hemlöshet, inklusive vilka insatser för barn i hemlöshet som behöver göras, särskilt i kristider. Rädda Barnen ser med stor otillfredsställelse hur vräkningar av barn ökar trots regeringens nollvision, och vi oroar oss för att frånvaron av en fungerande social bostadspolitik kommer att få ytterligare svårare konsekvenser som en följd av att så många barnfamiljer behöver få skydd i Sverige på grund av situationen i Ukraina.

I detta förslag skriver regeringen att ”Bostadsbidraget är en komplex förmån med många olika kvalifikationskrav och villkor som påverkar både rätten till förmånen och dess storlek.”, och att förändringar som föreslås i *SOU: 2021:101 Träffsäkert – Införande av månadsuppgifter i bostadsbidraget och underhållsstödet*, i nuläget inte bedöms som möjlig. Rädda Barnen vill starkt rekommendera att regeringen framgent beaktar möjligheterna för just sådana förändringar. Vi välkomnar också den bostadssociala utredning som regeringen lovat presentera under våren och ser fram emot att barnrättsperspektivet, som framgår av kommittédirektiven, ska tillmätas stor tyngd.

⁴ Rapport – Barnhushållens ekonomi – resultatindikatorer för den ekonomiska familjepolitiken 2021 Försäkringskassans sidan 54

⁵ <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2017-11-15.pdf> s 61

⁶ <https://kronofogden.se/download/18.6afc1d4217d1812e6e45386/1645440418742/Avhysning%201982-2021.pdf>

⁷ https://www.raddabarnen.se/globalassets/dokument/rad--kunskap/arbetar-for-barn/barnfattigdomsrapporter/barnfattigdomsrapport_enplatsattkallahemma_2017_radda_barnen.pdf

Maria Frisk
Sverigechef
Rädda Barnen